

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΝΤΕΖΙΡ ΚΟΣ ΓΟΛ ΝΥΙ'

ΤΟ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΟ ΠΑΘΗΜΑ ΕΝΟΣ ΚΛΕΠΤΟΜΑΝΟΥΣ

ΚΕΙΝΟ τὸ βράδυ στὴ Λέσχη μιλούσαμε γιὰ τοὺς παλῆους φίλους μας, ποὺ ἦσαν κι' αὐτοὶ σὴν κι' ἐμᾶς συγγραφεῖς καὶ ποιητὰ καὶ ποὺ χάθηκαν ἄξαφνα, δίχως ν' ἀφήσουν οὐτε ἴχνος τους. Κάθε τόσο, ἀναφέραμε κάποιον ὄνομα στὴ συζήτηση. Ποιὸς τὸν θυμόταν ἀκόμη αὐτόν; Κανεῖς... Κουνοῦσαμε τὸ κεφάλι ἀρνητικά, μ' ἓνα χαμόγελο. Ζούσε ἀγαπὲ ἀκόμη; Μιά πένθημη σιωπὴ, βρεαῖα, γεμάτη πίκρα καὶ ἀγωνία, ἀκολουθοῦσε τ' ὄνομά του. Ἔτσι, ἀναφέραμε μιά στιγμὴ καὶ τ' ὄνομα τοῦ Πέτερ Γκάλ.

— Ὁ δυστυχῆς! Ἐκανε τότε ὁ Κόρνελ Ἔστ. Τὸν συνάντησα ἐδῶ κι' ἐφτά-ὄχτω χρό-

νια μὲ τὸν πιὸ παράξενο καὶ τὸν πιὸ ἐκπληκτικὸ τρόπο. Τοῦ εἶχε συμβῆ μὴ ἀλλότρια ἱστορία, ἔξ ἀφορμῆς ἐνὸς ἀστυνομικοῦ μυθιστορηματος, μιά ἱστορία ποὺ ἦταν κι' αὐτὴ ἓνα συναρπαστικὸ ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα, τὸ πιὸ αἰνιγματικὸ καὶ τὸ πιὸ συγκινητικὸ ἀπ' ὅσα ἔχω διαβάσει.

»Τὸν ἔχετε ὄλοι σας τὸν Πέτερ Γκάλ. Ἦταν ἓνα ἔξυπνο παιδί, μὲ καλὴ καρδιά, μὲ ταλέντο καὶ μὲ μόρφωση. Μίλοῦσε, ὅπως θυμᾶστε, πολλὲς γλώσσες στὴν ἐντέλεια. Ἦξερε τὸσο καλά τὰ Ἀγγλικά, ὥστε ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας, διὰν ἔμεινε τέσσερα χρόνια στὴν Ὁξφόρδη, διάβαζε μασὺ τὸν τοῦς κλασσικοὺς συγγραφεῖς.

»Ὁ Πέτερ Γκάλ, ὠστόσο, εἶχε ἓνα παράξενο ἐλλᾶττωμα, ποὺ δὲν διατάζω νὰ τὸ χαρακτηρίσω, ὡς μοιραῖο. Ὅχι. Δὲν ἔπιανε. Ἀπλοῦστατα, ἔλεβε ὅτι ἔπαιε στὸ χέρι του. Ἦταν κλέφτης σὴν μιά καρακάξα.

Λίγο τὸν ἐνοιαίε ἀν αὐτὸ ποὺ εἶχε κλέψει ἦταν ἓνα χρυσὸ ρολοῖ, μιά παντόφλα ἢ μιά τανάλια. Δὲν πρόσεχε ποτὲ ἀν ἦταν ἀξία τὸ πᾶγμα ποὺ εἶχε κλέψει, οὔτε ἀν ἦταν ὀγκώδες ἢ βαρὺ. Τὸ ἔλεβε γιὰ νὰ τὸ κλέψη. Τὶς περισσότερες φορὲς, ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα τοῦ ἦσαν ἀχρηστα. Τὸ μεγάλο πάθος τοῦ ἦταν ἡ κλοπὴ. Ἐμεῖς, οἱ φίλοι του, γάναμε ὅτι μποροῦσαμε γιὰ νὰ τὸν φερόμε στὰ λογικά του. Μὰ ὄλοι οἱ κόποι μας πῆγαν ἀχαμένοι. Ὁ Πέτερ Γκάλ ἦταν ἀδιόρθωτος, ἀμείφτετος.

Διάφοροι ξένοι, πολλὲς φορὲς τὸν εἶχαν πιάσει ἐπ' αὐτοφώφω καὶ τὸν εἶχαν ἐξετελέσει, μὲ τὸν πιὸ σκληρὸ τρόπο. Κι' ἄλλοτε πάλι, τρέχαμε σὴν τρελλοὶ ἐδῶ κι' ἐκεῖ γιὰ νὰ τὸν σώσουμε ἀπὸ τὰ χεῖρα τὸν ἀστυνομικῶν ποὺ ἤθελαν νὰ τὸν κλείσουν στὸ φρέσκο. Μὰ μιά μέρα, ὁ δούτοχος Πέτερ Γκάλ, ἔκλεψε τὸ πορτοφόλι ἐνὸς Μοραβου ἐμπόρου μέσα στὸ ξενοδοχεῖο Βιέννης—Βουδαπέστης. Ὁ ἐμπόρος ὄμος τὸν κατάλαβε, τὸν ὄραψε ἀπὸ τὸν γιᾶκὰ καὶ τὸν παρέδωσε

Συνάντησα τὸν Πέτερ Γκάλ σ' ἓνα ἐκδότῃ φίλο μου.

στὸς χωροφύλακες τοῦ πρώτου σταθμοῦ. Ἔτσι ὁ φίλος μας ἔφτασε στὴ Βουδαπέστη μὲ τὶς χειροπέδες στὰ λεπτά καὶ κάτωπλα χεῖρα του.

Μιὸ φορὰ τέλος, γάναμε μιά ὕστατη προσπάθεια γιὰ νὰ τὸν σώσουμε. Ἐσέρετε ὄλοι σας ὅτι ἡ λέξις εἶναι ἐκείνησε ποὺ δίνουν ἀξία τὸσο σ' ἓνα ποίημα, ὄσο καὶ τὸν περῶμενο ἐνὸς ἀνθρώπου. Βάλαμε λοιπὸν τὰ δυνατὰ μας ν' ἀποδείξωμε πὸς ὁ Πέτερ Γκάλ ἦταν ἓνας κλεπτομάνης, ἢ ὄχι ἓνας κλέφτης. Ἐπειτα δὲν εἶναι ἀλήθεια πὸς οἱ γνωστοὶ μας εἶνε πάντα κλεπτομάνεις κι' οἱ ἄγνωστοὶ μας κλέφτες. Μὰ τὸ δικαστήριό τῆς Βουδαπέστης τὸν χαρακτηρίσε κλέφτη καὶ τὸν κατάδικωσε σὲ δύο χρόνια φυλακί.

Τὴ μέρα τὴν ποὺ τὸν ἄφησαν ἐλεύθερο, ἓνα μεγαλοχολικὸ πρῶτο τοῦ Δεκεμβρίου, λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα, μῆτρε ξαφνικά στὸ γραφεῖο μου τσαλακωμένους καὶ νηστικούς. Ἐπαισε στὰ πόδια μου, μὲ παρακάλεσε νὰ μὴν τὸν παρατήσω στὴν τύχη του, νὰ τὸν βοηθήσω, νὰ τοῦ δώσω δουλειά. Μὰ δὲν ἤξερα νὰ νᾶν τίποτε ἄλλο, παρὸν νὰ γράψω. Πῆγα λοιπὸν καὶ βρήκα ἓνα ἐκδότῃ φίλο μου καὶ τοῦ συνέσπασα θεματὸ τὸν Πέτερ Γκάλ. Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ ἐκδότῃς αὐτὸς τοῦ ἐμπιστέφθηκε τῆς μεταφράσεως ἐνὸς ἀγγλικῶ ἀστυνομικοῦ μυθιστορηματος. Θυμᾶμαι μάλιστα καὶ τὸν τίτλο αὐτοῦ τοῦ βιβλίου Ἦταν «Ὁ Μυστήριον τοῦ πύργου τοῦ κόμητος Γκροῦμλμαν». Ἐγὼ φυσικά οὔτε πρόσμενο ποὺ εἶχα βρεῖ δουλειά στὸ φίλο μου. Κι' αὐτὸς πάλι ἦταν ὀλιγάροπος ποὺ εἶχε ἀσφαλιστὸ τὸ ψομὶ τοῦ καὶ εἰχτηκε μὲ τὸ μούτρου στὴ μεταφράση. Καὶ δούλεψε μὲ τόσο ἐνθουσιασμό, ὥστε πρὶν ἀπὸ τὴν ὀρισμένη πρῶτημα, μέσα σὲ τρεῖς μὲνον ἑβδομάδες, τέλειωσε τὴν μεταφράση καὶ τὴν παρέδωσε στὸν ἐκδότῃ.

Μὰ δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴν κατάπληξί μου ὅταν ὕστερ'

ἀπὸ λίγες μέρες, ὅταν ὁ ἐκδότῃς μὲ κάλεσε στὸ τηλέφωνο, γιὰ νὰ μοῦ πῆ ὅτι ἡ μεταφράση τοῦ προσατενοῦμένου μου, ἦταν ἀχρηστὴ καὶ συνεπὸς δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πληρώσῃ.

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω τίποτε. Πῆρα λοιπὸν ἓνα ταξί καὶ πῆγα στὸν ἐκδότῃ. Ἐκείνος τότε, δίχως νὰ μοῦ πῆ τίποτε μοῦ ἔδωσε τὰ χειρόγραφα τῆς μεταφράσεως. Ὁ φίλος μου τὰ εἶχε γράψει καθαρὰ στὴ γραφομηχανή, τὰ εἶχε ἀρθιμήσει προσεκτικά καὶ τὰ εἶχε δέσει στὴν ἀρχὴ μὲ μιά τρίχρωμη κορδέλλα. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν χαρακτηριστικά τοῦ Πέτερ Γκάλ, γιὰτι ὄπως σὰς εἶπα ἦταν ἓνας προσεκτικὸς λογιτένης, ποὺ τοῦ ἄρεσε ἡ καθαρὴ δουλειά. Ἀρχισα λοιπὸν νὰ διαβάσω τὴν μεταφράση καὶ σὲ λίγο τὸσον ἦταν ὁ θαυμασμός μου, ὥστε σὲ κόμ'ε φράσι ἔβγαλα κι' ἀπὸ μιά κραυγὴ ἐκπλήξεως καὶ ἀπεριγραπτικῆς χαρᾶς. Ἦ μεταφράσις αὐτὴ ἦταν ἀριστοτεχνηματικὴ. Ἦταν μιά σειρά ἀπὸ καθαρὰς ἀρμονικῆς φράσεις, δεμένες μὲ τέχνη, γεμάτες πνεῦμα καὶ ἀπρόοπτα γλωσσικά «εὐρήματα» πρὶν πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τὸν ἀξία τοῦ βιβλίου.

»Κατάπληκτος λοιπὸν εὐώθησα τὸν ἐκδότῃ τὴν εἶχε νὰ πῆ γι' αὐτὴν τὴν ἔπερση μεταφράσι. Ἐκείνος τότε μοῦ ἔδωσε τὸ ἀγγλικὸ κείμενο καὶ μοῦ εἶπε νὰ τὸ παραβάλλω μὲ τὴν μεταφράση... Ἐγὼ σκανδαλισμένους κᾶθησα μπροστὰ σ' ἓνα γραφεῖο κ' ἀρχισα νὰ γάνω προσεκτικὰ αὐτὴ τὴ σύγκριση. Τέλος διὰν σηκώθηκα, ἦμου ἀξιολύπητος καὶ εἶπα καθαρὰ στὸν ἐκδότῃ ποὺ εἶχε ἀπόλυτο δίκιο.

»Και τώρα μὴν προσπαθῆτε νὰ μαντέψτε τί εἶχε συμβῆ. Δὲν θὰ τὸ βρῆτε. Κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος, στὴν ἀρχὴ, δὲν καταλάβαινα τὴν εἶχε συμβῆ. Μὰ νᾶ, ἀκούστε καλύτερα τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀγγλικῶ κειμένου:

»Τὰ τριάντα ἔξη παρᾶφθα τοῦ παλιῶ ἀρχοντικοῦ πύργου ἦταν κατάφωτα. Στὸ μεγάλο σαλόνι, τέσσερες κροτάλλινου πολυέλιου ἔξυμνο ἓνα ἐκτυρωτικὸ φῶς. Ἀκούστε τὴν τὴν μεταφράση: «Τὰ δώδεκα παρᾶφθα τοῦ παλιῶ ἀρχοντικοῦ πύργου ἦσαν κατάφωτα. Στὸ μεγάλο σαλόνι, δύο κροτάλλινου πολυέλιου ἔξυμνο ἓνα ἐκτυρωτικὸ φῶς.»

Γούρλωσα τὸ μάτια μου κι' ἐξακολούθησα. Στὴν τρίτη σελίδα ὁ Ἀγγλος συγγραφεὺς εἶχε γράψει: «Μ' ἓνα εἰρωνικὸ χαμόγελο ὁ κόμης Γκροῦμλμαν ἔβγαλε τὸ φουσκωμένο πορτοφόλι του κι' ἔρραξε πάνω στὸ τραπέζι τὶς 1.500 λίρες ποὺ τοῦ ζήτησαν. Αὐτὴ ἡ φράσις εἶχε μεταφραστῆ ὡς ἔξης: «Μ' ἓνα εἰρωνικὸ χαμόγελο ὁ κόμης Γκροῦμλμαν ἔβγαλε τὸ πορτοφόλι του κι' ἔρραξε πάνω στὸ τραπέζι τὶς 150 λίρες ποὺ τοῦ ζήτησαν.» Μιά παράξενη ὑπόκρισις μέσα μου. Κι' αὐτὴ ἡ ὑπόκρισις ἐπιβεβαιώθηκε, ἀλλοίμονο, λίγο πρὶν κάτο. Στὸ τέλος τῆς τρίτης σελίδας, τοῦ ἀγγλικῶ κειμένου, διάβασα: «Ἡ κόμησσα Λάουρα καθόταν σὲ μιά γωνία τοῦ σαλονιοῦ, φροντίζα μιά τουαλέτα ἐσπερίδος. Ἦταν στολισμένη μὲ τὸ οἰκογενειακὸ της κοσμήματα, τὸ διαμαντένιο διάδημα κοί τὰ λαμπρὰ μαργαριτάρια. Μὰ καὶ τὰ χεῖρα τῆς ἦταν κατάφωτα ἀπὸ δαχτυλίδια καὶ σπαφίρους, μὲ μπριλλάντια καὶ μὲ μεγάλα ρουμπίνια.» Ἐκπληκτικός λοιπὸν εἶδα ὅτι ἡ φράσις αὐτὴς εἶχαν ἀλοποιοῦντῃ στὴν μεταφράση μὲ τὸν ἀκολουθοῦ τρόπο: «Ἡ κόμησσα Λάουρα καθόταν σὲ μιά γωνία τοῦ σαλονιοῦ, φροντίζα μιά τουαλέτα ἐσπερίδος». Αὐτὸ ἦταν ὄλο. Τίποτα ἄλλο!

»Καταλάβατε τώρα τὸ ἔγλημα τοῦ δυστυχισμένου μας, ποὺ ἦταν ὄχιος καλύτερης τύχης; Εἶχε κλέψει ἀπλοῦστατα τὰ οἰκογενειακὰ κοσμήματα τῆς κόμησσας Λάουρας κι' εἶχε γάνει μιά ὑπεξαίρεσις ἐκ τῶν τοῦσων σημαπτητικῶν κόμητος Γκροῦμλμαν, τοῦ ὀδοῖου οἱ 1500 λίρες εἶχαν γίνει μόνον 15). Μὲ τὴν ἴδια μέθοδο ὁ Πέτερ Γκάλ εἶχε κλέψει δύο ἀπὸ τοὺς πολυέλιους τοῦ σπιτιοῦ καὶ 24 παρᾶφθα ἀπὸ τὸν παλιὸ ἀρχοντικὸ πύργο! Ὅλα λοιπὸν γύριζαν τριγύρω μου. Μὰ ἡ κατάπληξις μου ἔφτασε στὸ ἀποφωτιστό, ὅταν διεπίστωσα ὅτι μὲ μιά τετραγωνὴ λογική ἡ ἴδια μέθοδος εἶχε ἐφαρμοσθῆ σ' ὄλο τὸ μυθιστόρημα. Σὲ κάθε ἀράδα ἡ πέννα τοῦ μεταφραστοῦ εἶχε ἑρμειεύσει τοὺς ἦρωες τοῦ βιβλίου. Κι' ἔτσι κάθε πολύτιμο πᾶγμα ποὺ συναντοῦσε ἐξαφανίζόταν ὡς διὰ μαγείας. Τὰ περσικά χαλιά, τὰ ἀσημικά, τὰ κινεζικά βάζα γίνοντοσαν ἀμέσως ἀφανητὰ μὲ τὸν πιὸ μυστηριώδη τρόπο. Ἄλλοῦ πάλι ὁ μεταφραστῆς εἶχε βάλει χεῖρι στὶς περιουσίας. Τέλος, ὅταν κανένα ἀπὸ τὰ πρόσωπα τοῦ βιβλίου ταξίδευσε μὲ πέντε βαλίτσες, ὁ μεταφραστῆς δὲν ἀνέφερε παρὰ μόνον δύο! Τὶς ἄλλες τρεῖς εἶχε ἔκρωσε τὸ σκοτάδι...

»Ἐσκυμα, λοιπὸν, τὸ κεφάλι καὶ ἀποχαρῆθηκα τὸν ἐκδότῃ, ἀρῶφ πρώτα τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ δανεῖσι γιὰ λίγο καιρὸ τὸ Ἀγγλικὸ κείμενο καὶ τὴν μεταφράση. Κι' ἔτσι, ὅταν πῆγα σπῆτι μου, διάβασα ὄλο τὸ μυθιστόρημα καὶ ἔφτασα ἓνα λεπτομερῆ κι' ἀκριβῆ κατάλογο τὸν

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΩΝΟΣ

(Από το περίφημο διέλιχο του συνεδούκτου τών "Θεώνα κατά την κάθοδό του στην Έλλάδα Βαυαρού αξιωματικῆς Χριστοφῆρου Νέιερ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΓΩ πετάχτηκα ἀπάνω φοβισμένος, ἐνώ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶχαν σκάσει στὰ γέλια.

— Μὴ φοβᾶσθε, κύριε, μὴ εἰπε τότε ὁ δόκτωρ Μίλλερ... Εἶνε οἱ τρόφιμοι τῆς κ. Μίλλερ.

— Ναι, εἶνε τὰ παιδιὰ μου! Ἐπιβεβαίωσε καὶ ἡ σύζυγος τοῦ γιατροῦ. Τότε φιλέσαμε ὅλοι μας μ' ἕνα μεζὲ τις γάτες κ' ἔπειτα ἡ κ. Μίλλερ τοὺς φώναξε δυνατὰ: «Ἐξώ!»

Ἀμέσως ὅλες ἐξαφανίστηκαν.

Τόσο καλὰ τις εἶχε γυμνάσει ἡ κυρία τους! Μείναι ἀρκετὴ ὥρα μετὰ τὸ φαγητὸ τοῦ δόκτορος Μίλλερ καὶ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ, ὁ γιατρός προσεκλήθη ἀρκετὲ; φορὲ; ἔξω ἀπὸ τοὺς ληστές, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀνάγκη τῆς περιθάλψεώς του.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἔμναι ἄλλες δέκα μέρες ἀκόμα, στὸ Βραγαχώρι, κατὰ τις ὁδοὺς πέρασα περιφάνη.

Ἐπειτα ξαναγύρισα στὸ Μεσολόγγι, ὅπου διετάχθη νὰ φύγω πάλι γιὰ τὴν Πελοπόννησο.

K. Γ.

ΣΤΗ ΜΑΝΗ. ΜΑΧΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΝΙΑΤΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΑΣΛΑΝΑΓΑ. Ο ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΟΥ. Ο ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΦΕΔΕΡ. Η ΕΙΡΗΝΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ. κλπ.

Βέβαια, ἡ Μάνη δὲν γεννεῖ πιά, ὅπως ἡ παλαιὰ Λακεδαιμόν, ἀνδρὲς ὁμοῖους μὲ τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιάτας. Ἀλλὰ ἂν οἱ σημερινοὶ Μανιάτες δὲν ἔχουν τὰ χεῖράματα τῶν προγόνων τους, ἔχουν πολλὰ δικὰ τους ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἐπίσης διατηροῦν ἀκόμα μερικὰ ἀρχαῖα ἔθιμα, καὶ στίς βράστιες καὶ στοὺς γόμους παραθέτουν τὸν μέλανα ζωμὸν τῶν Σπαρτιατῶν.

Σὲ κανένα ἄλλο μέρος ἴσως, ἡ φύσις δὲν δείχτηκε τόσο μητριαῖα ὅσο στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μάνης. Οὔτε θάμνο, οὔτε δέντρο βλέπει κανεῖς, Παντοῦ ὅπου κ' ἂν κινᾶσθῃς, ἀνικηρῆσαι βράχους, ὀλόγυμους, ἀνάμια στοὺς ὁποίους φριχτοὺν λιγοστὸ χορτάρι. Στους βράχους αὐτοὺς ὑπάρχουν σπηλιές, μέσα στίς ὁποῖες ζοῦν οἱ πῶ τρωχοὶ ἀπὸ τοὺς Μανιάτες.

Οἱ Μανιάτες ἀρχόντες μένουν στοὺς μεσαιωνικοὺς πύργους των, ἐπάνω στίς ἐπάλξεις τῶν ὁποίων περιφέρονται διαρκῶς φρουροὶ ἐπισκοπώντας τὰ περὶχωρα. Ὅλοι σχεδὸν αὐτοὶ οἱ ἀρχόντες βρισκόντουσαν ἐν ἔγχερα μετὰ τοὺς καὶ γι' αὐτὸ οἱ πύργοι τοὺς ἦσαν σὲ κατάστασις πολιορκίας.

Ὅταν ἀπελευθερώθηκε ἡ Ἑλλάς, σὲ ὅλες τίς ἐπαρχίες τῆς εἰσηχθήσαν νέο νόμοι. Ὅλοι τοὺς παραδέχτηκαν καὶ μόνον οἱ Μανιάτες ἀντιτάθηκαν. Οἱ Μανιάτες ἀπαίτησαν νὰ ἔχουν τὰ ἴδια δικαιώματα, τὰ ὁποῖα εἶχαν καὶ ἐπὶ Τουρκαν, στοὺς ὁποίους μόνον φόρους πλήρωναν καὶ κατ' ὄνομα μόνον ἦσαν ὑποτελεῖς. Ἀλλὰ ἡ Βασιρικὴ ἀντιβασιλεία δὲν μπορούσε νὰ κάνει ἐξαιρέσεις. Μὰ καὶ δὲν μπορούσε νὰ ἐπιβληθῆι διὰ τῆς βίας στοὺς Μανιάτες, ἄφου κ' αὐτὸς ἀκόμα ὁ Ἰμβραήμ δὲν εἶχε τολμήσει νὰ εἰσχωρῆσει στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μάνης, κατὰ τὴν ἐπανάστασι. Ἦταν ἀδύνατο νὰ συντηρηθῆι στρατὸς μέσα στῆ γυνὴ ἐκείνη ἔρημο. Τροφῆς δὲν ὑπῆρχαν οὔτε καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους τοὺς Μανιάτες, ἂν καὶ μὴ παρῆμια λέει ὅτι ἐκεῖ ὅπου ὁ γάιδαρος φροφάει τῆς πείνας, ὁ Μανιάτης βρῖσκει νὰ φάει.

Ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὰ παράλια εἶναι πολὺ δύσκολη, κ' ὅσοι θέλουν νὰ ταξειδεύσουν πρὸς τὰ μεσό-

κλειμμένας πραγματίων. Ὁ Πέτερ Γ'αὸλ λοιπὸν εἶχε κλέψῃ στῆ μεταφράσι 1.579.251 λίγες στεργλίνες, καθὼς καὶ 177 δαχτυλίδια, 947 μαργαριταρένια κολλίε, 181 χρυσὰ ρολόγια, 309 σκουλαρίτια, 93 διαμαντένιες καρφίτσες καὶ 211 οἰκογενειακὰ χειμῆλια, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀναριθμήτα ἄλλα πράγματα πού εἶχε ὑπεξαιρέσει ἀπὸ τοὺς πύργους καὶ τὰ μέγαλα καὶ πού δὲν εἶ' ἀναρῆρω, γιατί ὁ κατάλογός τους εἶναι μακροσκελέστατος.

Ὅλα αὐτὰ μ' ἔκαναν νὰ καταλάβω πὸς ὁ Πέτερ Γ'αὸλ ἦταν θῆμα τοῦ ἀθελθίου πάθους του καὶ πὸς δὲν ὑπῆρχε καμμία ἐλπίς, πὸς θὰ γινόταν καλά. Ἐπαῖμα λοιπὸν νὰ τὸν ὑποστηρίξω καὶ τὸν παράτησα στῆν τύχη του. Ἀπὸ τότε δὲν ἀκουσα πεῖνὰ νὰ γίνεταί λόγος γι' αὐτόν.

ΝΤΕΖΙΡ ΚΟΣΤΟΛΑΝΥ Ι

γεια διατρέχουν πολλοὺς κινδύνους. Τὰ βραγαώδη βουνὰ τοῦ τόπου τοὺς οἱ Μανιάτες τὰ χρησιμοποιοῦν ὡς φρούρια ἀπόρητα κυριολεκτικῶς. Ὅταν πολεμοῦσαν στὰ βουνὰ τῆς πατρίδας τους, οἱ Μανιάτες κατέφευγαν σ' ἕνα ἐξυπνάτοτο πραγματικὰ τέχνασμα: Τοποθετοῦσαν τὰ φρέσια τους στίς ἀκρες τῶν βράχων τῶν βουνῶν ἐπάνω σὲ θάμνους, κ' αὐτοὶ τραβῖνονταν δέκα—δεκαπέντε βήματα πίσω, κ' ἀπὸ κει ἔβαλαν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὁποῖος ἐξεγελῖοταν λόγω τῆς ἀποστάσεως καὶ πυροβολοῦσε ἐναντίον τῶν φρεσιῶν, νομίζοντάς τα γιὰ ἀνθρώπους.

Σὲ ὅλες δὲ αὐτὲς τίς μάχες οἱ γυναῖκες πολεμοῦσαν στὸ πλευρὸ τῶν ἀνδρῶν τους.

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1834, ἡ κατάσταση στῆ Μάνη ἦταν πολὺ ἀνώμαλη. Οἱ Μανιάτες ἐνεργοῦσαν ἐπιδρομῆς καὶ λεηλατοῦσαν τὴν πεδιάδα τῶν Καλαμῶν γιὰ ν' ἐξασφαλίσουν τὸ στάρι τους καὶ τὰ ἄλλα τοὺς τρώφιμα.

Μὰ ἡ ἀντιβασιλεία, δὲν μπορούσε ν' ἀνεγθῆι αὐτὴ τὴν κατάστασι. Καὶ θέλησε νὰ διευθετηθῇ εἰρηρικὰ τὰ πράγματα. Διέταξε λοιπὸν τὸ στρατηγὸν Χέρτλιγγ νὰ στείλῃ στῆ Μάνη ἀπὸ τῆς Μεθώνης δυὸ λόχους Βαυαρῶν γιὰ ν' ἀπυκαταστήσουν τὴν τάξι, ἀποφεύγοντας ὅμως, ὅσο τὸ δυνατόν, νὰ συγκρουσθοῦν μὲ τοὺς κατοίκους τῆς χώρας.

Ἦλπιζε ἡ ἀντιβασιλεία, ὅτι ἔφτανε ἡ ἠθικὴ ἐπίδρασις τῶν τακτικῶν στρατιωτῶν γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπὸ τῆς. Πράγματι δὲ οἱ δυὸ λόχοι προχώρησαν χωρὶς καμμὴ ἀντίστασι μέσα στῆ Μάνη κ' ἔφτασαν εἰς τὸ χωριὸ Τοίμοβα.

Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Μανιατῶν δέχτηκαν τοὺς Βαυαρῶς εὐγενέστατα καὶ τοὺς παρεχώρησαν γιὰ νὰ καταλύσουν, διαφόρους πύργους. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Βαυαρῶν ἐξελάσθηκε ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τίς περιποιήσεις καὶ φιλοφρονήσεις τῶν Μανιατῶν, κ' οὔτε κἀν ἐφρόντισε νὰ λάβῃ τὰ στοιχειώδη μέτρα ἀσφαλείας, πού πρέπει νὰ λαβαῖν καθε στέγα τευμα.

Ἔτσι οἱ συμπατριῶτες μας κατέβησαν σὲ διάφορους πύργους πού βρισκόντουσαν σὲ ἀρκετὴ ἀπόστασι ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλο, κ' ὁ ἀρχηγὸς τους οὔτε κἀν τοὺς ὑπέδειξε τὸ μέρος πού θὰ συγκεντρωθόντουσαν σὲ περίπτωσι συναγερμοῦ.

Ὅταν ἐνύχτωσε, οἱ στρατιώτες πλάγισαν γιὰ νὰ κοιμηθοῦν. Μὰ, ἔπειτ' ἀπὸ λίγες ὥρες, πετάχτηκαν ἀπ' τὸν ὕπνο τους, ἀκούοντας τίς πολεμικὲς ἰαχὲς καὶ τοὺς πυροβολισμοὺς τῶν Μανιατῶν, οἱ ὁποῖοι ἀρχισαν νὰ περικυκλώνουν τοὺς πύργους μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν.

Οἱ Βαυαρὸι στρατιώτες ἐτοιμάστηκαν νὰ πολεμήσουν, πρᾶγμα πού τοὺς ἦταν πολὺ εὐκόλο, ἀπὸ τοὺς πύργους ὅπου βρισκόντουσαν. Οἱ πύργοι αὐτοὶ ἦσαν ὀχυρότατοι καὶ ἦταν σχεδὸν ἀδύνατος ἡ ἐκπόρησί τους.

Τὸ μόνον κακὸ ἦταν ὅτι δὲν εἶχαν ἀρκετὰ τροφίμα καὶ πολυμοσθία γιὰ ν' ἀνθῆξουν σὲ πολιορκία πολλῶν ἡμερῶν.

Κάθε στρατιώτης δὲν εἶχε περισσότερες ἀπὸ δέκα σφαίρες κ' εἶσι γιὰ νὰ ἐξοικονομοῖν τὰ πολεμοσθία τους, πυροβολοῦσαν κατὰ τῶν Μανιατῶν, μόνον ὁ σάκος οἱ τελευταῖοι πλησίαζαν πολὺ στοὺς πύργους.

Ἐντωμεταξὺ οἱ Μανιάτες ἐφρχιζαν ἀλλεπάλληλες ὁμοβροντίες κατὰ τῶν πύργων, ἀλλὰ δὲν ἐβλαπταν καὶ πολὺ τοὺς Βαυαρῶς, ἂν καὶ χρησιμοποιοῦσαν περιφῆμα τὰ ἰσπανικὰ τουφέκια τους καὶ κατῶρθωσαν νὰ σημαδεύουν τόσο καλά, ὥστε νὰ περνοῦν τίς σφαίρες των μὲσ' ἀπ' τίς στενεὲς πολεμίστρων τῶν πύργων.

(Ἀκολουθεῖ)

